

עפ"ג 27660-01-25 - שלמה אוחיון עמר נ' מדינת ישראל

בית המשפט העליון

עפ"ג 27660-01-25

לפני:
כבוד הנשיא יצחק עמית כבוד השופט עופר
גרוסקופף כבוד השופט אלכס שטיין

שלמה אוחיון עמר

המערער:
נגד

מדינת ישראל
ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנוף
הגליל-נצרת בתפ"ח 45123-01-22 מיום
28.11.2024 שניתן על ידי כב' הנשיאה אסתר
הלמן וכב' השופטות יפעת שטרית ואוסילה אבו
אסעד
ה' בניסן תשפ"ה (3.4.2025)

המשיבה:

עו"ד סיגל בלום

תאריך ישיבה:
בשם המערער:
בשם המשיבה:

פסק-דין

הנשיא יצחק עמית:

1. קטטה בין נהגים בתחנת דלק התפתחה לאירוע שבגינו הורשע המערער שלפנינו בשורה של עבירות.

כתב האישום המתוקן בו הודה המערער - הכולל שני אישומים נפרדים - מציג את סיפור המעשה וזו תמציתו:

המתלונן ובני משפחתו שהיו עמו ברכב, נכנסו לתחנת דלק על מנת לתדלק את רכבם, אך המערער חסם ברכבו את דרכם. המתלונן צפר למערער כדי שיזיז את רכבו וביקש ממנו לאפשר לו לעבור. המערער יצא מרכבו וסימן למתלונן בידו והמתלונן ביקש ממנו, שוב, שיפנה את הדרך. בתגובה, התקרב המערער אל המתלונן ובין השניים התפתח עימות שבמהלכו דחפו השניים אחד את השני. בשלב מסוים, המערער צעק לעבר המתלונן "תזהר שלא ישחטו אותך",

ובהמשך העימות נטל סכין מתקפלת והחל לדקור את המתלונן. הנוכחים במקום ניסו להרחיק את המערער מהמתלונן, אך הלה נעץ את הסכין המתקפלת בבית החזה השמאלי של המתלונן, ודקר אותו שלוש דקירות בצוואר ודקירה נוספת בידו (המתלונן פונה בדחיפות לבית החולים, עבר שני ניתוחים והיה מאושפז כעשרה ימים). המערער עצמו נס מהמקום. עד כאן האישום הראשון.

נציין כי כתב האישום המקורי ייחס למערער עבירה של ניסיון רצח, אך לאחר שמיעת ראיות, לרבות על אודות מצבו הנפשי של המערער, הגיעו הצדדים להסדר טיעון לפיו חלף עבירה זו יורשע המערער בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה.

כאשר באו השוטרים לעצור את המערער בביתו, התנגד המערער למעצרו, ירק על פניו של אחד השוטרים ונשך אותו בידו, קילל את השוטרים, ולאורך הנסיעה בניידת ואף בזמן שהמתין לחקירתו בתחנת המשטרה, המשיך להשתולל, לקלל, לירוק לעבר השוטרים ולאיים עליהם. על כך נסב האישום השני.

2. בגין כל אלה הורשע המערער בעבירות הבאות לפי חוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: החוק או חוק העונשין): חבלה בכוונה מחמירה; שיבוש הליכי משפט; הדחה בעדות; תקיפה הגורמת חבלה של ממש; אימים; והפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו (עבירות לפי סעיפים 329(א)(1); 244; 245(א); 192 380 ו-275 לחוק העונשין, בהתאמה).

בית משפט קמא גזר על המערער, בין היתר, 45 חודשי מאסר בפועל, מאסרים על תנאי ופיצוי למתלונן בסך 25,000 ש"ח.

3. הערעור שלפנינו נסב על חומרת העונש, והוא מתמקד בעיקר בשתי טענות:

א. טענה לקרבה לסייג אי השפיות - המערער מלין על כך שבית משפט קמא הגיע למסקנה כי לא הוכחה טענתו, שלפיה לנוכח מצבו הנפשי, יש להכיר בכך שהיה קרוב למצב של אי שפיות.

ב. התנהלותו של המתלונן - לטענת המערער, המתלונן הסלים ביוזמתו את האירוע בכך שחזר וניגש למערער לאחר שהלה התרחק ממנו. בהקשר זה נטען כי המערער הגיב אוטומטית לסיטואציה אליה נקלע לאחר שהמתלונן - לוחם ומתאגרף מקצועי - הכה אותו בשתי מכות אגרופ לראשו, חנק אותו והיכה אותו באמצעות ברכיו.

4. ד"ר שינקרנקו הוא הפסיכיאטר שגם טיפל במערער ימים ספורים לאחר מעצרו ומי שהגיש

חוות דעת מטעם הפסיכיאטר המחוזי. הצדדים הסכימו כי מצבו של המערער בעת האירוע בתחנת הדלק לא הגיע כדי פטור מאחריות פלילית על פי סעיף 34ח לחוק העונשין, בהסתמך על חוות דעתו ועדותו של ד"ר שינקרנקו, שלפיה המערער פיתח לראשונה בחייו מצב מאני פסיכוטי, שעונה על הגדרת "מחלת נפש" בחוק, רק לאחר האירועים בתחנת הדלק. עוד קבע ד"ר שינקרנקו בחוות דעתו, כי על פי הוראת אשפוז לאחר מעצרו, המערער טופל ומצבו הנפשי השתפר באופן משמעותי.

5. המערער סמך טיעונו לגבי הקרבה לסייג על עדותו של ד"ר שינקרנקו. המערער הצביע על כך שבעקבות בדיקה פסיכיאטרית שנערכה לו שעות ספורות בלבד לאחר האירוע, הוא אובחן כמי שנמצא במצב פסיכוטי ואושפז בבית חולים פסיכיאטרי למשך 3 חודשים. לטענת המערער, בזמן האירוע הוא היה במצב מאני (הגם שלא הגיע למצב מאני פסיכוטי), ומכאן הקרבה לסייג.

6. סעיף 34ח לחוק העונשין "משקף את קצה המנעד של חוסר היכולת להבין או להימנע מעשיית המעשה הפלילי, שאז פטור מבצע המעשה מאחריות פלילית" (פסק דיני בע"פ 1865/14 פלוני נ' מדינת ישראל (4.1.2016) (להלן: עניין פלוני)). על מנת לעמוד בסייג אי השפיות, על המערער לעורר ספק סביר שמא מחלתו הביאה אותו למצב פסיכוטי שבעטיו נשללה ממנו היכולת להימנע ממעשיו או מלהבין את הפסול שבמעשיו, בבחינת "גריעה ממשית" או "פגיעה מהותית" העולה כדי "פגיעה מסיבית ועמוקה" ביכולת ההבנה או הרצייה (ראו, מני רבים, פסקי דיני בע"פ 6570/16 סופיצייב נ' מדינת ישראל, פסקאות 9-10 (18.12.2016); ע"פ 7010/09 אבשלומוב נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (5.7.2012)).

כאמור, לאור חוות דעתו ועדותו של ד"ר שינקרנקו, הסכימו הצדדים כי המערער לא היה במצב של פטור לפי סעיף 34ח לחוק.

7. מתחת לפטור מאחריות פלילית, ולצורך גזירת העונש, להבדיל משאלת האחריות, אנו מוצאים את סעיף 40ט(א)(9) לחוק הקובע כלהלן:

(א) בקביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם כאמור בסעיף 40ג(א), יתחשב בית המשפט בהתקיימותן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, המפורטות להלן, ובמידה שבה התקיימו, ככל שסבר שהן משפיעות על חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם:

[...]

(9) הקרבה לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב' לפרק ה'1;
(ב) לעניין נסיבות כאמור בסעיף קטן (א)(6) עד (9), בית המשפט יתחשב בהן ככל שסבר שהן מפחיתות את חומרת מעשה העבירה

ואת אשמו של הנאשם.

הנטל להוכיח קרבה לסייג אי השפיות הוא על הנאשם ברמה של מאזן הסתברויות (סעיף 40(ג) הקובע כי "בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מקילה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט אזרחי"; ע"פ 7876/15 חמאמה נ' מדינת ישראל, פסקה 25 (2017)). ככל שהנאשם עמד בנטל להוכיח קרבה לסייג, הרי שיש בכך כדי להפחית את אשמו המוסרי ויכול שתשפיע על גבולות מתחם העונש או בגדרי המתחם (ע"פ 4019/23 אבו סרארי נ' מדינת ישראל, פסקאות 17-18 (12.5.2024), והכל בהתאם למידת השליטה וההבנה של מעשיו, בהתאם לאמות המידה שנקבעו בפסיקה.

8. המערער סובל מהפרעה דו-קוטבית, וד"ר שינקרנקו העיד כי בחודשים שקדמו לאירוע היו תסמינים מוקדמים שהעידו על מצבו הנפשי. לדעתו, ייתכן שהמערער סבל ממצב היפומאני ללא מרכיב פסיכוטי, והאירוע בתחנת הדלק היווה את הטריגר שהביא לשינוי ממצב של היפומאניה למצב של מאניה פסיכוטית. לדעתו של ד"ר שינקרנקו, בשלב שבו נעצר, המערער היה במצב של מאניה רגזנית, ומשנטל כדורי "קלונקס" חלה רגיעה במצבו, או שהמאניה חדלה מעצמה, מה שמוכיח כי המערער לא היה במצב חמור מדי [במאמר מוסגר: בנושא זה קיימת מחלוקת עובדתית והמאשימה הצביעה על כך שהמערער טען כי בשלב החקירה נטל "ציפרלקס" ולא "קלונקס"]. הכדורים השפיעו על המערער למשך תקופה, ולאחר החקירה מצבו החמיר והתדרדר למצב מאני פסיכוטי, בגינו אושפז למשך כשלושה חודשים.

9. בית משפט קמא דחה את הטענה כי בעת האירוע בתחנת הדלק, המערער היה במצב של קרבה לסייג, אך קיבל טענה זו לגבי האירועים בעת מעצרו וחקירתו של המערער. בית המשפט לא שלל את האפשרות שבהתנהגותו של המערער בסמוך לאירוע בתחנת הדלק, היו סימנים האופייניים למצב של היפו-מאניה, כמו בזבזנות ועצבנות יתר.

בית משפט קמא פירט באריכות מדוע המערער לא היה במצב פסיכוטי סוער בעת האירוע, אך כאמור, על כך אין מחלוקת, וענייננו מתמקד בקרבה לסייג. בהקשר זה ציין בית משפט קמא כלהלן (פסקה 48 לפסק הדין):

"[...]בנסיבות העניין, לא עלה בידי ההגנה להוכיח כי בשעת האירוע המרכזי, מושא האישום הראשון, יכולתו של הנאשם להבין את מעשיו או לשלוט בהתנהגותו הוגבלה עקב הפרעה נפשית ממנה סבל הנאשם מסוג היפו מאניה, ואותה אישר ד"ר שינקרנקו במהלך עדותו.
[...] בהינתן פסיקתו של בית המשפט העליון בסוגיה הרלוונטית,

ולאחר בחינת מכלול הראיות, כמפורט לעיל, סבורה אני כאמור, כי אין די בראיות שהובאו על ידי ההגנה כדי לקבוע כי הנאשם סובל 'מהפרעה נפשית משמעותית' במועדים הרלוונטיים לראשון מבין שני האישומים. בהגיעי למסקנה זו יצאתי מנקודת הנחה שלפיה הנאשם סבל מהפרעה נפשית כלשהי, ככל הנראה מהיפו מאניה, במועדים הרלוונטיים לאישום הראשון. אך יחד עם זאת, כל הנתונים מצביעים על כך שלא היה בפגימה זו כדי להגביל את יכולותיו הקוגניטיביות והרצוניות באותה עת. ובמילים אחרות, לא הוכח קיומו של קשר בין הפגם או ההפרעה האמורה לבין העבירות בהן הורשע הנאשם במסגרת האישום הראשון".

10. מסקנתו של בית משפט קמא מקובלת עליי. למעשה, הסימנים המוקדמים למצבו של המערער עובר לאירוע בתחנת הדלק הם דלים למדי, כך שאיני נדרש לשאלה מה מידת הקרבה לסייג הנדרשת לצורך סעיף 40ט(א)(9) לחוק. המאשימה טענה כי הקרבה לסייג משמעה סמיכות לסעיף 34ח עד כדי "ספו של טרקלין אי-השפיות". זאת, בדומה לפסיקה הנוגעת לעניין עבירת הרצח בסעיף 300א(א) לחוק העונשין ולפיה "מדובר בקרבה הדוקה עד כדי מרחק פסע בלבד לסייג היעדר השפיות" (ע"פ 10669/05 מטטוב נ' היועץ המשפטי לממשלה, בפסקאות 13-14 לפסק דינו של השופט ע' פוגלמן (7.2.2008); ע"פ 5266/05 זלנצקי נ' מדינת ישראל בפסקה 60 לפסק דינה של השופטת ע' ארבל (22.2.2007); ע"פ 5253/07 ארשיד נ' מדינת ישראל, בפסקה 5 לפסק דינה של השופטת א' חיות (22.12.2008); ע"פ 1839/98 רייב נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(4) 613, 622 (2003); ע"פ 7761/95 אבו-חמאד נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(3) 245, 251 (1997); ע"פ 5224/10 אביאור אברהם נ' מדינת ישראל (14.3.2013) ע"פ 1828/14 אשר דאהן נ' מדינת ישראל (27.6.2019) (להלן: עניין דהאן)).

[במאמר מוסגר: אל מול הגישה המחמירה, שלפיה סעיף 300א נמצא קרוב מאוד למצב של פטור מאחריות, נשמעו קולות אחרים ולפיהם הגיעה העת "לרכך" את עוצמת התסמינים הדרושים להחלת סעיף 300א לחוק: פסקי דינים של השופטים נ' הנדל ומ' מזוז בע"פ 485/15 מיכל אלוני נ' מדינת ישראל (13.6.2017); פסק דיני בע"פ 3039/16 תאיר זועבי נ' מדינת ישראל בפסקה 6 (7.6.2018); ופסק דינו של השופט מלצר בע"פ 1828/14 אשר דאהן נ' מדינת ישראל (27.6.2019)].

ואכן, לנוכח הדמיון בין סעיף 300א(א) לסעיף 40ט(א)(9), הפסיקה דנה וכרכה יחדיו את שני הסעיפים (עניין פסקה 11 (10.6.2013); עניין דאהן פסקה 19 לפסק דינו של המשנה לנשיאה מלצר (27.6.2019)), ונקבע כי על הנאשם להוכיח ברף של מאזן הסתברויות כי "מצבו הנפשי בעת ביצוע העבירה פגע באופן משמעותי ביכולתו להבין את מעשיו או במידת שליטתו עליהם" (ע"פ 4283/22 באח"ט נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (1.12.2022)). בשורה התחתונה, "המחוקק הכיר אפוא במצב בו הנאשם נמצא אחראי למעשיו, אך יכולתו להבין או להימנע

מהמעשה נפגמה במידת-מה, או שהוא קרוב לסייג לאחריות פלילית" (עניין פלוני, בפסקה 5).

אציין כי סעיף 300א(א) לחוק שעניינו בעונש, הוחלף בשנת 2019 בסעיף 301ב(ב)(2) במסגרת הרפורמה בעבירות ההמתה, כחלק מעבירה חדשה הנקראת "המתה בנסיבות של אחריות מופחתת", שהעונש המרבי בגינה הוא 20 שנות מאסר. עניינה של עבירה זו, בין היתר, במי שביצע עבירת המתה בנסיבות הקרובות לסייג אי השפיות, וכאמור היא קובעת אחריות מופחתת (ע"פ 1213/23 מאנדרכו אלאזה נ' מדינת ישראל, פסקה 37 (7.4.2025)).

11. לא כל התנהגות היפומאנית לפני ביצוע העבירה מביאה את הנאשם אל ד' אמותיו של הקרבה לסייג, ויש לבחון עובדות כל מקרה ומקרה:

"על מידת הפגיעה ביכולתו של מבצע העבירה להבין את מעשהו או להימנע ממנו, ניתן ללמוד ממכלול הראיות, לרבות מעשיו של מבצע העבירה לפני האירוע, במהלכו ולאחריו וכן מחוות דעת מומחים" (פסק דיני בע"פ 10416/07 דולינסקי נ' מדינת ישראל פסקה 11 (7.12.2009)).

"לצד בחינת מצבו של האדם בעת ביצוע המעשה, על בית המשפט להרחיב את שדה הראייה ולהתחקות אחר מצבו הנפשי של האדם לפני ביצוע המעשה ולאחר ביצוע המעשה, שמא יש בהם כדי לסייע לקבוע מה היה מצבו הנפשי במועד ביצוע העבירה (ע"פ 5558/19 קדוש נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (3.3.2020) (להלן: עניין קדוש))" (פסק דיני בע"פ 4737/18 נגר נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (4.2020) (להלן: עניין נגר)).

אם נשווה את עניין קדוש ועניין נגר, שנזכרים לעיל, שבהם נדחתה טענת אי שפיות ואף לא הוכרה הקרבה לסייג, ניוכח עד כמה עניינו של המערער רחוק מהקרבה לסייג. כך, לדוגמה, בעניין נגר היה מדובר במי שאובחן מזה שנים כסובל ממחלת נפש אפקטיבית דו-קוטבית (מאניה-דיפרסיה); אושפז בעבר בכפייה בתי חולים פסיכיאטריים; נקבע בעבר שלא היה אחראי למעשיו בשל סייג אי השפיות; במצבו הנפשי חלה התדרדרות של ממש לפני ביצוע העבירה עד כדי כך שבני משפחתו הביאו אותו לחדר מיון; וביצע שורה של מעשים ביזריים לפני ניסיון הרצח שאף הוא נעשה באופן ביזרי. למרות כל אלה, נקבע בעניין נגר כי אין להרשיעו בעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות חלף העבירה של ניסיון רצח, וכי מצבו לא היה בקרבה לסייג אי השפיות בגין תקיפת המתלונן.

בענייננו, הסימנים הנוגעים להתנהלותו ולמצבו הנפשי של המערער עובר לאירוע הם דלים

ביותר. בחודשים לפני האירוע אובחן המערער כסובל מדיכאון, וקיימת מחלוקת עובדתית בשאלה אם בזבז כספים ונהג באופן בלתי אחראי בנושא הכספי (כפי שהעידו בני משפחתו, ועל כך חלקה המאשימה - סעיף 35 לסיכומי התביעה בבית משפט קמא). מכל מקום, החשוב לענייננו הוא שבעת האירוע עצמו ולאחריו, המערער התנהל באופן ששולל קרבה לסייג. כך עולה משיחותיו של המערער עם בנו, שבמהלכן המערער מתאם עמו גרסאות הגנה; מנחה אותו למסור גרסה שקרית לפיה הוא (הבן) בכלל לא היה במקום בעת האירוע; מורה לבנו למחוק את השיחות ביניהם; מסביר לבנו כי בדעתו לטעון שמישהו אחר דקר את המתלונן; מעלים את הסכין באמצעותה דקר את המתלונן; בחקירתו במשטרה דורש לראות תחילה את סרטוני מצלמות האבטחה; מלין על האופן בו הוא נעצר; משקר בחקירה בנוגע להימצאות בנו בבית ולא בזירת האירוע; טוען כי בני מיעוטים הם שתקפו את המתלונן; כי המתלונן הצמיד לצווארו חפץ חד; ובתרגיל החקירה שבמהלכו נפגש המערער עם בנו (עוד לפני חקירתו הראשונה) הוא מנחה אותו לומר בחקירתו כי אחרים תקפו את המתלונן וגם לשמור על זכות השתיקה.

על רקע כל אלה, לא בכדי הגיע ד"ר שינקרנקו למסקנה כי לא נצפו אצל המערער במהלך החקירה סימנים מאניים או היפומאניים כלשהם וכי המערער לא סבל מהפרעות חשיבה. לא די בכך שהמערער לא עמד בנטל של מאזן הסתברויות, התנהגותו כמתואר לעיל, אך מגבירה את הנטל:

"הפסיקה קבעה כי התנהגות מאורגנת מקימה סברה לחובתו של הנאשם, וכי עליו הנטל להציג נתונים לסתור את ההנחה כי מעשיו לא בוצעו בהיותו במצב פסיכוטי שבעטיו היה 'חסר יכולת של ממש', כלשון סעיף 34 ח לחוק (ראו, בין היתר, ע"פ 8287/05 בחטרה נ' מדינת ישראל, פסקה 31 (11.8.2011) (); ע"פ 3617/13 טייטל נ' מדינת ישראל, פסקה 42 (28.6.2016) (עניין נגר פסקה 17).

12. בית משפט קמא קיבל את הערכתו של ד"ר שינקרנקו כי האירוע בתחנת הדלק "היווה הטריגר למחלת הנפש אשר התפתחה אצל הנאשם לראשונה בחייו לאחר האירוע" ורק מכאן ואילך החלה התדרדרות במצבו הנפשי של המערער, כך ש"עוצמת הסימנים של ההפרעה הנפשית שממנה סבל הנאשם במועד המעצר שונה היא מעוצמתם ביתר השלבים". בית המשפט עמד בפירוט על השוני בהתנהלותו של המערער בעת מעצרו וחקירתו, כפי שנחזה מסרטוני המעצר והחקירה, בהשוואה להתנהלותו בעת האירוע בתחנת הדלק.

"בסרטון המתעד את עיקר העובדות העומדות בבסיס האישום הראשון (ת/40 - מצלמת דרך מרכבו של המתלונן), נחזית התנהלות טבעית ורגילה למדי של הנאשם. הנאשם נהג ברכבו זמן קצר לפני

האירוע, עצר את הרכב ולמשמע צפירות רכבו של המתלונן סימן לו בידו כי ימתין לרגע. העימות בינו לבין המתלונן התפתח באופן הדרגתי ובמהלכו, בשלב מאוחר יחסית, שלף סכין שהיה עליו ובאמצעותו דקר את המתלונן.

[...] פרט לאופן התנהלותו של הנאשם כאמור, הרי שהתנהלותו בסיום האירוע, בעת שנמלט מהמקום, והתחיל להתקשר לבנו, שנכח בזירת האירוע, כדי להתעדכן ממנו אודות ההתפתחויות מן הזירה, מעידה אף היא כי הנאשם הבין היטב את מעשיו ואת הפסול הכרוך באלה. גם עיון בתוכן השיחות שנערכו בינו לבין בנו הנ"ל, לאחר מעשה, מעלה, כי הנאשם התעדכן בדבר הגעת כוחות משטרה ואמבולנס למקום והאיץ בבנו לעזוב את המקום [ת/6 התמליל, ו-ת/34 תיעוד השיחות]. השניים שוחחו על האירוע ובמהלך השיחה הנאשם אף אמר לבנו כי דקר את המתלונן מאחר והמתלונן 'שיחק אותה גבר', כלשונו. במהלך השיחות העלה הנאשם את חששו מפני האפשרות כי זהותו תתגלה ושאל את בנו האם קרא לו 'אבא', בהיותו ליד המתלונן. כבר אז הנאשם התחיל לכלכל את צעדיו ולשרטט את קו ההגנה שלו. בתוך כך ביקש להרגיע את בנו תוך שטען בפניו והסביר לו, כי פעל מתוך הגנה עצמית. כן הורה לבנו למחוק את כל השיחות ביניהם.

[...] כאמור, גם לאחר הליך המעצר הסוער שעבר עליו, הנאשם תיאר גרסאות עם בנו ובין היתר ביקש ממנו למסור גרסה שקרית שלפיה, אחרים הם אלה שדקרו את המתלונן [...] במהלך חקירתו במשטרה שנערכה בחלוף כ- 6 שעות בלבד לאחר האירוע, הוא היה נינוח ורגוע, מחשבותיו היו מסודרות, והגרסה שנתן נועדה להרחיק מעליו את האשמה".

על רקע האמור לעיל, ובהיעדר "סימנים מעידים" של ממש לגבי מצבו הנפשי של המערער עובר לאירוע, אני מאמץ את מסקנתו של בית משפט קמא כי התנהלותו של המערער מעידה על כך "שהבין היטב את הפסול שבמעשיו, ידע להבדיל בין מותר לאסור, ויכולתו לשלוט במעשיו לא הייתה מוגבלת בעטייה של הפרעה נפשית" אף לא במידה של קרבה לסייג.

13. אציין כי מסקנתו זו של בית משפט קמא אינה מתיישבת עם קולת העונש שנגזר על המערער. על פניו, העונש שהושת על המערער סוטה מרף הענישה הרגיל לגבי שורת העבירות שבהן הורשע המערער, ובעיקר בעבירה החמורה של חבלה בנסיבות מחמירות, שכן כמתואר לעיל, המערער דקר את המתלונן בבית החזה ובצוואר. למעשה, הגם שבית משפט קמא דחה את טענת הקרבה לסייג אי השפיות, הרי שבפועל, העונש שהושת על המערער הולם את

העונש שהיה ראוי לגזור עליו גם אם היה עומד בנטל להוכיח את קרבתו לסייג (השווה לפסק דיני בעניין פלוני, שם נגזר על המערער עונש של שמונה שנות מאסר לאחר שנקבעה קרבה לסייג אי השפיות).

14. כאמור, המערער טען כי לא ניתן משקל מספיק להתנהגותו של המתלונן אשר חבט בו בראשו, וכי המתלונן הוא ש"רדף" אחר המערער שניסה לנתק ממנו מגע.

אכן, מהסרטונים עולה כי למתלונן יש "אשם תורם" נכבד להסלמת האירוע. המתלונן יוצא מרכבו וניגש אל המערער, מתעמת עמו, ואף מכה אותו וחובט בו. ברם, כפי שנחזה מהסרטונים, המערער הוא שיצא ראשון מרכבו לאחר שהמתלונן ביקש ממנו שלא לחסום את הדרך, ובקטטה שהתפתחה בין השניים, המערער אינו טומן ידו בצלחת, ומנסה להגיע אל המתלונן למרות שאנשים מנסים לחצוץ ביניהם. ועיקרו של דבר, שהדקירה של המתלונן נעשתה על ידי המערער בחמת זעם ובמהירות לאחר שכבר הורחק מהמתלונן, תוך כדי שהוא חוזר אל המתלונן ותוקף אותו. מכל מקום, לתזה של המערער כי ביקש להזהיר או להגן על המערער מפני בני מיעוטים ששהו במקום, אין אחיזה של ממש בסרטונים.

15. סוף דבר, משנדחו טענותיו של המערער, הרי שהעונש שהושת עליו אף נוטה לקולה והוא על הרף הנמוך. משכך, הערעור נדחה.

יצחק עמית
נשיא

השופט עופר גרוסקופף:

אני מסכים.

עופר גרוסקופף
שופט

הנשיא אלכס שטיין:

אני מסכים.

אלכס שטיין
שופט

לפיכך הוחלט כאמור בפסק דינו של הנשיא יצחק עמית.

ניתן היום, ו' באייר התשפ"ה (4.5.2025).

אלכס שטיין
שופט

עופר גרוסקופף
שופט

יצחק עמית
נשיא